

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 250/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenou Advokátskou kanceláriou Benkóczki, Baláž – advokáti, s. r. o., 29. augusta 36A, Bratislava, proti príkazu na domovú prehliadku Špecializovaného trestného súdu č. k. 2Ntt-9/2020-71-V-ŠTS z 24. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. marca 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnutý príkaz a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 (v súčasnosti pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019) z 20. augusta 2019 bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu prijímania úplatku podľa 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona (ďalej len „TZ“), prečinu zneužívania právomoci podľa § 326 ods. 1 písm. a) TZ v jednočinnom súbehu so zločinom zasahovania

do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 písm. c) TZ a zločinu podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) TZ.

3. Na základe uvedeného trestného konania bola 29. januára 2020 od 06.00 h do 10.00 h na základe napadnutého príkazu vykonaná domová prehliadka u sťažovateľky v rodinnom dome, ktorý je predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľky a jej manžela [REDACTED] (ďalej len „manžel sťažovateľky“).

4. Pri vykonaní domovej prehliadky neboli odňaté ani zaistené žiadne veci, ale bola vykonaná extrakcia celého obsahu pamäte dvoch mobilných telefónov a jedného stolového počítača bez akejkoľvek selekcie dát a údajov.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje obsah napadnutého príkazu za nedostatočný, formálny a súčasne poukazuje na dôkazy, ktoré nemajú vo vzťahu k sťažovateľke žiadnu súvislosť. Namietá, že jej neboli objasnené súvislosti opodstatňujúce realizáciu predmetného zásahu do jej práva na súkromie.

6. Podľa sťažovateľky v príkaze absentuje akákoľvek špecifikácia spojenia sťažovateľky s konkrétnymi sudcami. Tvrdí, že zo samotného odôvodnenia príkazu je zrejmé, že sudca pre prípravne konanie v čase vydania napadnutého príkazu nedisponoval žiadnym konkrétnym súdnym rozhodnutím alebo špecifikáciou konaní, v ktorých mala byť sťažovateľka zainteresovaná. Podľa nej napadnutý príkaz nebol legálny a ústavne konformný aj z dôvodu, že nespĺňal podmienky vyplývajúce z príslušných ustanovení Trestného poriadku (ďalej len „TP“) (nedostatočné odôvodnenie podľa § 100 ods. 1 TP).

7. Uvedenie skutkov v napadnutom príkaze je podľa sťažovateľky v rozpore s § 199 ods. 3 TP. Príkaz neobsahuje konkrétne uvedenie miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nim došlo. Tvrdí, že pokiaľ existuje podozrenie zo spáchania konkrétneho trestného činu, avšak zatiaľ nie je jasné, ako sa mal skutok stať, potom nie je možné začínať trestné stíhanie vo veci a dotvárať skutkové okolnosti o „bližšie nestotožnených sudcoch“, „nezistených miestach“, „bližšie nestotožnenom páchatelovi“, „bližšie nestotožnených osobách pôsobiacich mimo justičných orgánov“ a iných „bližšie nestotožnených okolnostiach a skutočnostiach“. Trestné stíhanie nemôže byť začaté pre „bližšie nevymedzený skutok“. Sťažovateľka tvrdí, že so žiadnou z podozrivých osôb nekomunikovala.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva

alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

9. Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, procesnej strany v konaní alebo právo inej zainteresovanej osoby na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07, III. ÚS 133/2010). Je postačujúce, ak odôvodnenie dá odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a ak dostatočne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov veci (I. ÚS 241/07, III. ÚS 68/2010).

10. Sťažovateľka namieta, že napadnutý príkaz Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „ŠTS“) je nedostatočne odôvodnený a neobsahuje žiadne odôvodnenie opodstatnenosti zásahu do jej súkromia. Rovnako poukazuje na nedostatočný opis skutkov jednotlivých trestných činov.

11. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v trestnom konaní, v rámci ktorého bola vykonaná domová prehliadka rodinného domu sťažovateľky, prebieha vyšetrovanie vo veci podplácania, prijímania úplatku, zneužitia právomoci verejného činiteľa a zasahovania do nezávislosti súdu zo strany zatiaľ neznámych páchatel'ov (zákonných sudcov a iných osôb). Z napadnutého príkazu vyplýva, že manžel sťažovateľky mal byť v pravidelnom kontakte s osobou [REDAKOVANÉ] aj prostredníctvom aplikácie Threema, ktorú si mal pred ďalšími svedkami pochvalovať. Ich komunikácia má vyplývať zo zaisteného mobilného telefónu vrátane komunikácie sťažovateľky s [REDAKOVANÉ]. Neprehliadnuteľným je časť odôvodnenia príkazu o podozrení, že sťažovateľka mohla spolu so svojím manželom vypracovávať rozhodnutia pre zákonného sudcu, a tak zasahovať do rozhodovacej činnosti súdu (cit.): „... potrebné uviesť, že nie je možné vylúčiť skutočnosť, že tieto osoby, v obydli ktorých vyšetrovatel' žiada vykonanie domových prehliadok, môžu stále s takýmito mobilnými telefónmi disponovať, je potrebné urobiť všetko preto, aby sa polícia pokúsila tieto telefóny získať a keďže to nebolo možné najmenej invazívnou cestou, a to výzvou na vydanie veci, je potrebné postupovať cestou domových prehliadok a teda urobiť všetko, čo je možné na zabezpečenie dôkazov a takto získané dôkazy porovnať s už v rámci prípravného konania zabezpečenými dôkazmi. Vyšetrovatel' v popise vecí, ktoré predpokladá, že sa pri domovej prehliadke nájdú uvádza aj iné nosiče dát a nie iba mobilné telefóny, nakoľko elektronické stopy, ktoré môžu byť dôležité pre trestné konanie nemusia byť uložené iba v mobilnom telefóne ale aj na iných zariadeniach, nakoľko tieto sú ľahko kopírovateľné a zasielané aj prostredníctvom počítačovej techniky. Uvedené opieram o skutočnosti, že osoby participujúce na predmetnej trestnej činnosti mali v rámci jednotlivých súdnych konaní vypracovávať rozhodnutia pre zákonného sudcu, prípadne mu pomáhať pri vypracovávaní rozhodnutí, pričom nie je taktiež vylúčené, že prostredníctvom počítačového systému si zasielali rôzne správy, ktoré môžu mať výpovednú hodnotu vo vzťahu k dokazovaným skutkom.“

12. Ústavný súd uvádza, že vo vzťahu k príkazom ako forme rozhodnutia v trestnom konaní je potrebné konštatovať, že požiadavky na rozsah alebo kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom je príkaz vydávaný, a to v tom zmysle, že v počiatočných štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať kvalitu odôvodnenia rozhodnutia, ktorým sa trestné konanie finalizuje, pretože orgán činný v trestnom konaní v tomto štádiu konania nedisponuje potrebným množstvom informácií pre odôvodnenie týchto príkazov,

keďže informácie dôležité pre trestné konanie často iba na základe týchto príkazov získava (1Toš/4/2009, 2/To/1/2012, 5To/11/2012).

13. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v súvislosti so zásahmi do domovej slobody zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočné účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly, vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou. Ústavný súd je toho názoru, že dôvody, ktoré ŠTS vo vydanom napadnutom príkaze prezentoval, neboli vágne a spolu s návrhom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry zakladali dôvodné podozrenie z účasti na vyšetrovanej trestnej činnosti, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou v obydľí užívanom sťažovateľkou.

14. Ďalšie z relevantných okolností, ktoré ústavný súd pri posúdení proporcionality vykonaného zásahu zohľadnil, boli povaha vyšetrovaných trestných činov (stupeň ich závažnosti), pozícia sťažovateľky vo vyšetrovanom prípade, potencionálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov, špecifikácia rozsahu nariadenej domovej prehliadky, spôsob vykonania domovej prehliadky a v neposlednom rade aj rozsah možných následkov vykonanej prehliadky na povest' sťažovateľky.

15. Ústavný súd konštatuje, že domová prehliadka u sťažovateľky bola vykonaná na účel objasnenia závažnej trestnej činnosti, sťažovateľka vo vyšetrovanej trestnej veci figurovala nanajvýš ako podozrivá osoba, ktorá bola preukázanou užívateľkou dotknutého obydľia, v ktorom mali byť uložené veci, na základe ktorých mala byť sťažovateľka prepojená s vyšetrovanou trestnou činnosťou. Podstatné pre posúdenie veci je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predostrel napadnutý súdny príkaz dostatočné argumenty, osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti vecí dôležitých pre trestné konanie v dotknutom obydľí, a teda potencionálnych relevantných dôkazoch, akými sú komunikácia s podozrivými osobami či dokumenty v elektronickej forme na rôznych nosičoch. Rozsah domovej prehliadky bol napadnutým príkazom náležite limitovaný, keďže príkaz obsahoval presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Toto je sumár faktorov, ktoré podľa názoru ústavného súdu svedčia v prospech záveru o primeranosti vykonaného zásahu do domovej slobody sťažovateľky (obdobne II. ÚS 121/2020).

16. Vzhľadom na rozsiahlosť stíhaných skutkov a vzhľadom na počiatočné štádium trestného stíhania považuje ústavný súd napadnutý príkaz za dostatočne odôvodnený, pretože obsahuje skutkové okolnosti, ktoré v daných súvislostiach môžu odôvodňovať spojenie sťažovateľky s vyšetrovanými skutkami. Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutý príkaz je v danom štádiu konania odôvodnený ústavne akceptovateľným spôsobom.

17. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nedostatočnom opise vyšetrovanej trestnej činnosti už ústavný súd uviedol, že na začiatku trestného stíhania orgány činné v trestnom konaní nedisponujú takým množstvom konkrétnych a jednoznačných informácií ako v štádiu finálneho rozhodnutia. Prípravné konanie a s ním spojené vyšetrowanie má orgány činné v trestnom konaní doviest' k jednoznačnému záveru, či skutok, pre ktorý je vedené trestné konanie, sa stal alebo nie. V priebehu vyšetrowania je potrebné opodstatnenosť takto vedeného trestného stíhania ďalej posilňovať zisťovaním a vykonávaním ďalších relevantných dôkazov (pozri tiež III. ÚS 79/2022).

18. Vzhľadom na uvedené konštatovanie ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu